

20050114

Kuopion liikenneturvallisuuksuunnitelma

Kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelma

08 TIEH/S-K/LII

Kuopion liikenneturvallisuussuunnitelma

Kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelma

Kirjasto

**Kuopion kaupunki
Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri
Kuopio 2005**

*Kansikuva ja valokuvat:
Olli Mäkelä ja Noora Airaksinen*

ISBN 951-803-451-6
TIEH 1000089-05

Verkkoversio
ISBN 951-803-452-4
TIEH 1000089-v-05

Kopijyvä
Kuopio 2005

Raportin kustannus ja jakelu:
Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri
Telefax 0204 22 5199

Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
70101 KUOPIO
puh. 0204 22 11 (vaihde)

Kuopion kaupunki
Tekninen virasto
Suokatu 42 C
70100 Kuopio
puh. 017 – 185 111 (vaihde)

TIIVISTELMÄ

Kuopion liikenneturvallisuussuunnitelma kostuu kahdesta erikseen raportoidusta osasta: tässä raportissa esitettävästä liikennekasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelmasta (KVT) sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmasta. Liikenneympäristön parantamissuunnitelman tavoitteena on selvittää liikenneturvallisuuden ongelmakohteet Kuopion alueella ja suunnitella parantamistoimenpiteet ja laatia toimenpiteiden toteuttamisohjelma.

KVT-suunnitelman tehtävänä on edistää liikenneturvallisuustyötä Kuopiossa ja organisoida liikenneturvallisuustyö koordinoituksi ja tavoitteelliseksi kokonaisuudeksi.

Liikenneturvallisuuden kasvatus-, valistus-, ja tiedotustyötä on analysoitu, suunniteltu ja kehitetty yhteistyössä eri hallinnonalojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Liikenneturvallisuustyön kehittämissuunnitelman tarkoituksena on ollut pyrkiä hahmottamaan toimenpiteet, joiden avulla tienkäyttäjät saadaan tunnistamaan liikenneympäristönsä ja oman käyttäytymisensä aiheuttamat riskit liikenteessä.

Kuopion kaupungin alueen liikennekulttuurin ja ongelmakohteiden kartoittamiseksi toteutettiin liikenneturvallisuuskysely kaupunkilaisille, asukasyhdistyksille sekä eläkeläisjärjestöille ja vanhusneuvostolle. Kyselyn perusteella liikennekulttuurin ongelmiksi koettiin yleinen liikenne- ja ajokäyttäytyminen, kuten kuljettajien asenteet, välinpitämättömyys ja piittaamattomuus muita liikenteen osallisia kohtaan, ylinopeudet sekä päin punaista ajaminen.

Liikennekulttuurin ja -käyttäytymisen tavoitteeksi asetettiin se, että *jokainen kuopiolainen uskaltaa suorittaa päivittäiset matkansa iästä riippumatta ja kaikilla on mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen*. Liikennekasvatuksen, valistuksen ja -tiedotuksen kohderyhmäksi valittiin erityisesti työssäkäyntikäiset kuopiolaiset ja heidän asenteisiinsa vaikuttaminen.

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnassa pyritään yhteistyöhön vuosittaisen yhteisten teemojen avulla. Toimenpiteissä on sekä yhteisesti toteutettavia että tietyn ryhmän vastuulla olevia toimenpiteitä. *Vuoden 2005 yhteinen yleisteema on liikennekäyttäytymiseen ja -asenteisiin vaikuttaminen ja erityisteemana on heijastin*. Yhteisten teemojen lisäksi jokaisella hallinnonalalla on muita toimenpiteitä omalle kohderyhmälleen.

ESIPUHE

Liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Kuopion kaupungin ja Savo-Karjalan tiepiirin yhteistyönä. Suunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelman (KVT), joka on raportoitu erikseen.

Liikenneturvallisuussuunnitelma on laajan yhteistyön tulos. Kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelman tekoon on osallistunut lukuisia Kuopion eri hallinnonalojen ja sidosryhmien edustajia. Liikennekasvatus-, -valistus ja -tiedotussuunnitelmaa laatineeseen työryhmään ovat kuuluneet:

Ulla-Maija Ruokolainen (puh.joht.)	Koulutuspalvelukeskus
Seija Pasanen	Tekninen toimi
Jorma Kinnunen	Koulutoimi
Timo Oranen	Koulutoimi
Risto Pirinen	Koulutoimi
Heikki Turunen	Koulutoimi
Harri Hakkola	Koulutoimi
Aura Miettinen	Sosiaalitoimi, päivähoito
Tiina Kallio	Sosiaalitoimi, vanhustoimi
Seppo Hirvonen	Työsuojelu
Merja Leppälä	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Mauno Penttilä	Vanhusneuvosto
Osmo Turunen	Pohjois-Savon Pelastuslaitos
Antti Korhonen	Pohjois-Savon Pelastuslaitos
Ilkka Kaarakainen	Pelastusopisto
Tuula Taskinen	Liikenneturva
Tarja Korhonen	Liikenneturva
Ilpo Kortelainen	Kuopion poliisi
Jukka Petelius	KYS, työsuojeluvaltuutettu
Riitta Korhonen	Kuopion Yliopisto, työsuojeluvaltuutettu
Kari Palojärvi	SKAL Itä-Suomi ry

Konsulttina työssä on toiminut Tieliikelaitos, jossa suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet Heljä Aarnikko ja Marja Bäck. Suunnitelman ongelmakartoitus- ja suunnitelmaluonnosvaiheessa vuorovaikutuskanavana suunnittelijoiden, kaupunkilaisten ja sidosryhmien välillä on hyödynnetty internetiä.

Kuopiossa tammikuussa 2005

Savo-Karjalan tiepiiri

Kuopion kaupunki

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

ESIPUHE

1	JOHDANTO	9
2	LIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	11
2.1	Nykyinen liikennekulttuuri ja -käyttäytyminen	11
3	LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	15
3.1	Valtakunnalliset tavoitteet	15
3.2	Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuustavoitteet	15
3.3	Kuopion liikenneturvallisuustavoitteet	15
4	HALLINTOKUNTIEN JA SIDOSRYHMIEN LIKENNETURVALLISUUSTYÖ	17
4.1	Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyön tavoitteet	17
4.2	Vaikutukset	19
4.3	Liikenneturvallisuustyön organisointi kuntatasolla	20
4.3.1	Liikenneturvallisuustyöryhmä	20
4.3.2	Liikenneturvallisuustyön painopisteet	22
4.4	Liikennekasvatuksen, -tiedotuksen ja -valistuksen toimintasuunnitelma	23
5	SEURANTA JA MITTARIT	28
6	ENSIMMÄISET ASKELEET JA JATKUVUUS	29

LIITTEET

1 JOHDANTO

Työn tavoitteena on laatia liikenneturvallisuussuunnitelma Kuopion kaupungin alueelle. Liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä kasvatus- valistus- ja tiedotussuunnitelman (KVT-suunnitelman), joista on laadittu erilliset raportit. Tässä raportissa esitetään KVT-suunnitelma.

Liikenneympäristön parantamissuunnitelman tavoitteena on selvittää liikenneturvallisuuden nykytila ja fyysiset ongelmakohteet, määrittää fyysiset toimenpiteet ja toteuttamisohjelma ongelmakohteiden poistamiseksi ja parantaa liikenneturvallisuutta seudun kunnissa. KVT-suunnitelman tehtävänä on edistää liikenneturvallisuustyötä Kuopiossa ja organisoida liikenneturvallisuustyö koordinoituiksi ja tavoitteelliseksi kokonaisuudeksi.

Kuva 1. Liikenneturvallisuussuunnitelma

Liikenneturvallisuuteen vaikuttavat sekä liikenneympäristön turvallisuus ja käytettävä kulkumuoto että ihmisten käyttäytyminen ja asenteet. Liikenneympäristöä ja sen turvallisuutta voidaan parantaa Tiehallinnon ja kaupungin tekemillä teknisillä toimenpiteillä. Liikenneturvallisuutta ei kuitenkaan saavuteta yksin liikennejärjestelyihin, maankäyttöön ja liikenneverkkoon kohdistetuilla toimenpiteillä, vaan vähintään yhtä tärkeää on vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja liikennekäyttämiseen. Ihmisten asenteisiin voidaan parhaiten vaikuttaa kuntien eri hallinnonalojen työssä: sosiaali-, sivistys- ja terveystoimi kasvattamalla, tiedottamalla ja valistamalla jokapäiväisessä toi-

minnassaan. Myös poliisin suorittamalla liikenteenvalvonnalla voidaan vaikuttaa liikennekäyttäytymiseen ja koettuun turvallisuuden tunteeseen.

KVT-suunnitelman tehtävänä on edistää liikenneturvallisuustyötä Kuopiossa ja organisoida eri sidosryhmien liikenneturvallisuustyö koordinoituksi ja tavoitteelliseksi kokonaisuudeksi.

2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

2.1 Nykyinen liikennekulttuuri ja -käyttäytyminen

Kyselyn toteuttaminen

Liikenneturvallisuustyön kehittämisen lähtökohtana on nykyinen liikenneturvallisuustyö Kuopiossa ja paikallinen liikennekulttuuri. Kuopiossa on tehty liikenneturvallisuustyötä hajanaisesti eri hallintokunnissa. Liikenneturvallisuustyö ei ole ollut koordinoitua eikä säännöllistä. Liikennekulttuurin ja -käyttäytymisen nykytilaa Kuopiossa kartoitettiin asukaskyselyllä. Liikenneturvallisuussuunnitelman käynnistyminen ja siihen liittyvä kysely saivat julkisuutta paikallisissa lehdissä. Kysely oli jaossa paperimuotoisena kirjastoissa ja palvelupisteissä. Lisäksi asukasyhdistyksille ja vanhusneuvostolle lähetettiin erillinen kysely. Kyselyssä kuntalaiset saivat antaa palautetta vaaralliseksi kokemistaan paikoista, mahdollisista parantamideoista sekä paikallisesta liikennekulttuurista ja -asenteista.

Vastauksia saatiin yhteensä 556 kpl, joista

- internetin kautta 327 kpl (59 %)
- asukasyhdistyksiltä 20 kpl (3 %)
- vanhusneuvostolta 19 kpl (3 %)
- postitse 15 kpl (3 %)
- Kuopion kaupungin palvelupiste 4 kpl (1 %)
- Kuopion infopiste 6 kpl (1 %)
- kirjastot, yhteensä 11 toimipistettä 165 kpl (30 %).

Kyselylomake ilman saatekirjeitä on liitteenä 1.

Vastaajien taustatiedot on esitetty liitteessä 2.

Kyselyssä tiedusteltiin mm. mitkä ryhmät vastaajien mielestä ovat turvattomassa asemassa, kenen asenteisiin ja käyttäytymiseen pitäisi vaikuttaa ja millä keinoin.

Ongelmapaikkojen nimeämisen ohella vastauksissa oli yleensä liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita, jotka koetaan ongelmallisiksi. Eniten tuotiin esille yleinen liikenne- ja ajokäyttäytyminen. Tähän liittyvät autoilijoiden asenteet, välinpitämättömyys/piittaamattomuus toisia tiellä liikkuja kohtaan, ylinopeudet, vaaralliset kaistanvaihdot katuverkolla ja päin punaisia ajaminen. Muita yleisellä tasolla esitettyjä asioita olivat jalkakäytävillä polkupyörillä ajaminen, kävelykatujen puute keskustassa, ajoneuvoliikenne rännikaduilla sekä teiden talvihoito.

Liikenneturvallisuuteen vaikuttavat keinot

Hidasteita tai korotettuja suojateitä pidettiin yleensä ottaen hyvänä keinona parantaa liikenneturvallisuutta. Eniten kannatusta sai hidasteiden toteuttaminen pääteille.

- valtaosa yli 65-vuotiaista vastaajista piti hidasteiden tai korotettujen suojateiden toteuttamista pääteille ja asuntokaduille huonona keinona, sen sijaan toteuttaminen pääkaduille sai kannatusta
- nuorista 2/3 piti hidasteiden ja korotettujen suojateiden toteuttamista kaikissa ympäristöissä hyvänä
- maaseutualueella tai muualla asuvista vastaajista noin 2/3 piti hidasteiden toteuttamista pääteille ja pääkaduille huonona ajatuksena, asuntoalueille toteuttamista vastusti noin puolet

Nopeusrajoitusten alentamisen vaikutukset liikenneturvallisuuteen

- eniten kannatusta sai nopeusrajoitusten alentaminen pääteillä – kannatus muodostui kuitenkin miltei yksinomaan 25-65 vuotiaiden vastauksista. Maaseudulla tai muualla asuvista yli puolet vastusti nopeusrajoitusten alentamista pääteillä.
- 15-25 -vuotiaat olivat suurin ryhmä, joka kannatti nopeusrajoitusten alentamista asuntokaduilla

Työikäisistä yli puolet, 63%, piti poliisin huume- ja alkoholivalvontaa huonona keinona. Maaseudulla tai muualla asuvista valtaosa piti keinoa hyvänä. Päin punaista ajamisen kameravalvonnan tehoa huonona työikäiset, kaupungeissa – eniten kameravalvonnan kannattajia asui maaseudulla.

Kevyen liikenteen väylien ja alikulkujen lisäämisen vaikutus liikenneturvallisuuteen

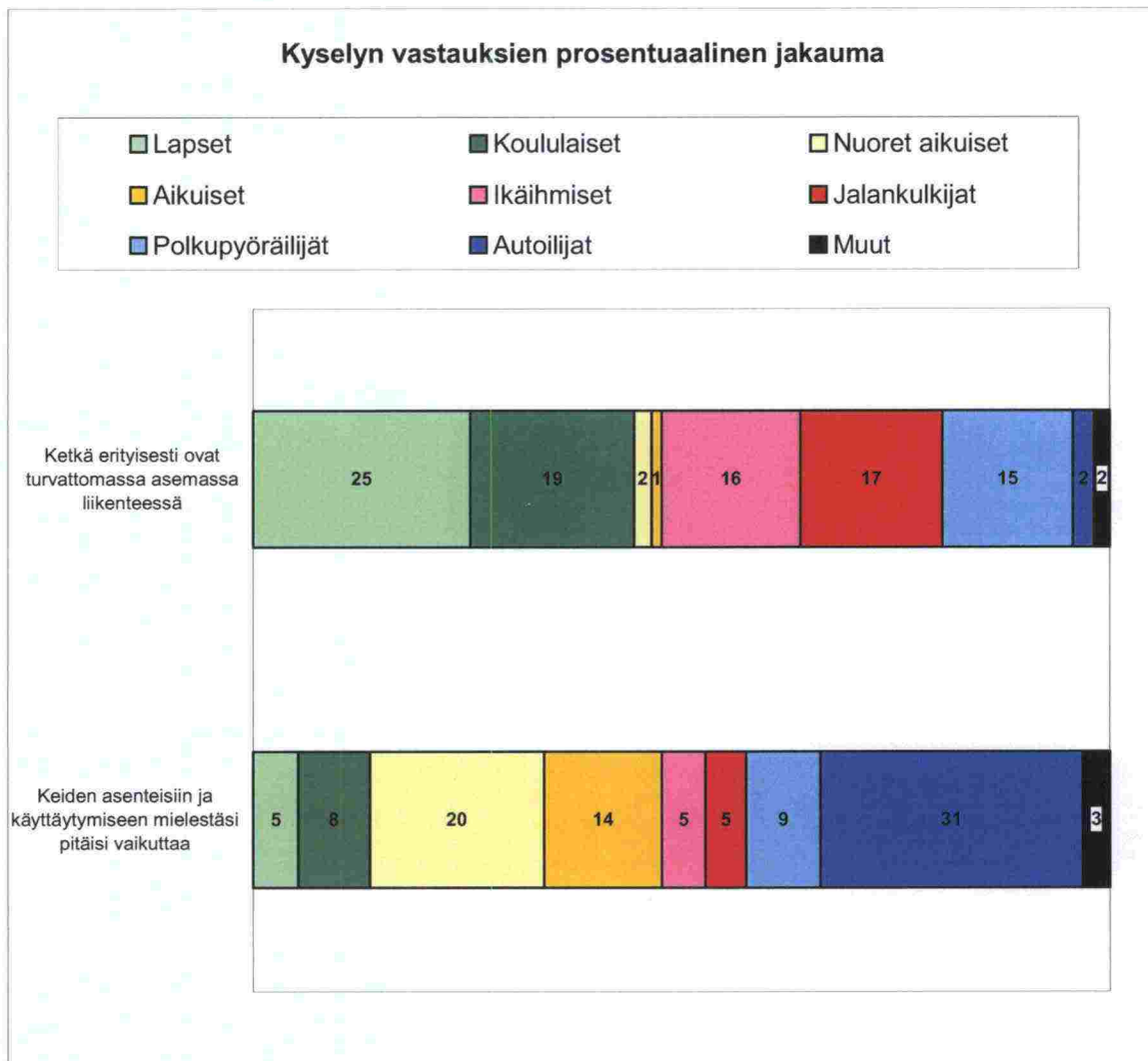
- suurin osa yli 65 vuotiaista vastaajista piti huonona keinona
- hyvänä vastaavasti ikäryhmä 15-25 -vuotiaat

Liikennevalistuksen ja -tiedotuksen lisäämistä liikenneturvallisuutta parantavana keinona ei pidetty kovin tehokkaana.

Poliisin tekemä ajotapavalvonta sai kannatusta etenkin 15-25 -vuotiaiden keskuudessa.

Vastaajien mielipiteiden jakauma kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 3.

Kuka on turvaton? Kenen asenteisiin pitäisi vaikuttaa?

Kuva 2 Vastaajien mielipiteet turvattomassa asemassa olevista ja siitä, kenen asenteisiin pitäisi vaikuttaa.

Kaikkien vastaajien mielestä lapset ja koululaiset olivat turvattomimmat ryhmät. Etenkin maaseudulla tai muualla kuin Kuopiossa asuvat pitivät lapsia ylivoimaisesti turvattomimpana ryhmänä. Yli 65-vuotiaat vastaajat ovat arvioineet lähes yksimielisesti ikääntyneet yhdeksi turvattomimmista ryhmistä lasten lisäksi. Kulkumuodoista jalan ja pyörällä liikkumista pidettiin turvattomampana kuin autolla liikkumista.

Kaikki, jotka ovat sitä mieltä, että lapset ovat turvattomin ryhmä, ovat pääosin myös sitä mieltä, että autoilijoiden asenteisiin on vaikutettava. Autoilijoiden lisäksi vastaajat kokivat, että nuorten aikuisten ja aikuisten asenteisiin ja käyttäytymiseen pitäisi vaikuttaa.

Vastaajien näkemyksen mukaan vähiten lasten ja koululaisten liikenneturvallisuuteen vaikuttaa lasten asenteisiin vaikuttaminen. Ikääntyneiden ja

jalankulkijoiden turvallisuuden parantumiseen vaikuttaa niinikään autoilijoiden asenteisiin vaikuttaminen.

Turvattomuus johtuu vastaajien mukaan yleisestä välinpitämättömyydestä ja piittaamattomuudesta.

Ongelmina kuopiolaisten liikennekulttuurissa mainittiin mm.

- autoilijat piittaamattomia jalankulkijoiden oikeuksien suhteen esim. suojatiellä
- punaisen valon noudattamattomuus
- ylinopeudet
- pyöräilijät eivät noudata liikennesääntöjä
- kevyen liikenteen väylien talvihoidon puutteet
- lasten kehittymätön havainnointikyky ja arvaamattomuus
- ikääntyneiden rajoittunut reaktiokyky ja liikkuminen
- risteyskäyttäytyminen – vilkun käyttämättömyys

Kuva 3 Lapsia liikenteessä

3 LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Valtakunnalliset tavoitteet

Valtakunnallinen liikenne- ja viestintäministeriön liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu vuosille 2001 - 2005. Suunnitelmassa on esitetty pitkän aikavälin visio, jonka mukaan liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, että kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Liikenneturvallisuustyön edellytysten parantamiseksi on määritetty seuraavat toimitatavat:

1. Liikenneturvallisuuden arvostuksen lisääminen
Tavoite: Turvallisuuden tiedostaminen liikenteeseen vaikuttavassa päätöksenteossa
2. Liikenteen kasvun hillintä
Tavoite: Vähentää onnettomuuksille altistumista
3. Teknologian oikea hyödyntäminen
Tavoite: Uusien tutkittujen keinojen käyttöönotto

3.2 Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuustavoitteet

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu vuosille 2002 – 2006. Suunnitelman tavoitteena on vähentää liikenteessä kuolleita ja henkilövahinkoja valtakunnan tavoitteiden mukaisesti. Itä-Suomessa tavoitteeksi on asetettu liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden selkeä vähenneminen siten, että vuonna 2010 läänissä liikenteessä kuolee alle 35 ja loukkaantuu alle 500 henkilöä.

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuustyön tavoitteiksi on asetettu

1. Liikenneturvallisuuden arvostuksen lisääminen
2. Taajamien liikenneturvallisuuden lisääminen
3. Kuljettajiin vaikuttaminen
4. Kohtaamis- ja suistumisonnettomuuksien vähentäminen ja niiden seurausten lieventäminen
5. Paikallisten liikenneongelmien vähentäminen.

Kaikille em. tavoitteiden toteuttamiseksi liikenneturvallisuussuunnitelmassa on määritetty toimenpiteet ja vastuutahot.

3.3 Kuopion liikenneturvallisuustavoitteet

Kuopion liikenneturvallisuustavoitteet on asetettu valtakunnallisten ja Itä-Suomen läänin tavoitteiden pohjalta Kuopion liikenneturvallisuuden ongelmat ja olosuhteet huomioiden. Pitkän aikavälin tavoite on kirjattu valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti. Yksityiskohtaisemmissa tavoitteissa painotetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edellytysten parantamista sekä liikenneturvallisuustyön ja asennekasvatuksen kehittämistä.

Pitkän aikavälin tavoite:

Kenenkään ei tarvitse inhimillisen virheen takia kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Täsmennetyt tavoitteet ja keinot:

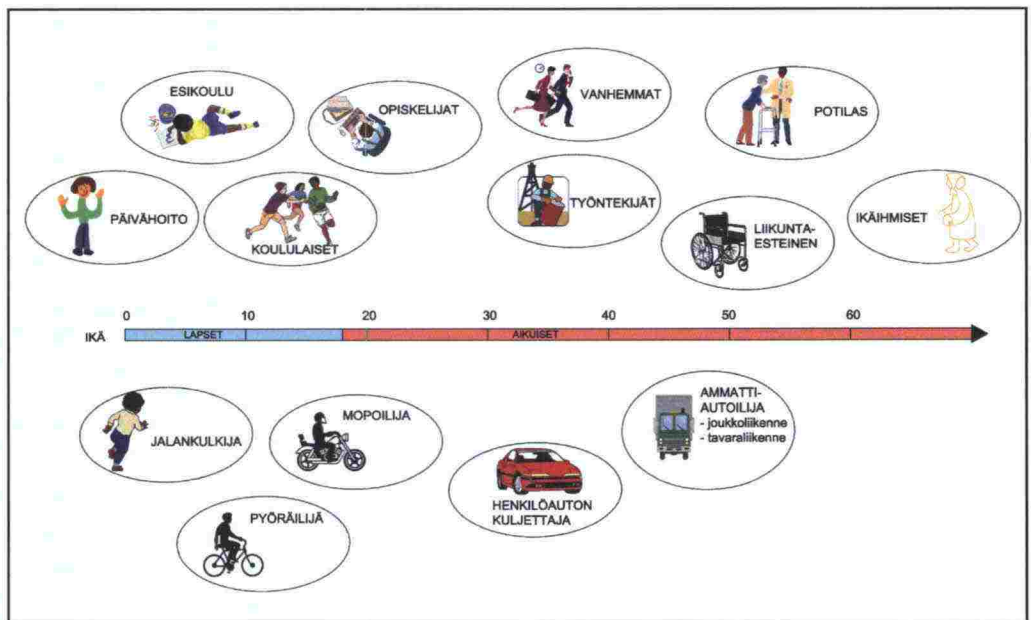
- **Tavoite:** Kevyen liikenteen asema turvataan ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parannetaan.
- **Keino:** Maankäytön ja liikenneympäristön suunnittelussa korostetaan kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen näkökohtia sekä luodaan edellytykset kulkumuoto-osuuksien kasvulle.
- **Tavoite:** Onnettomuuksien määrä/asukas ei ylitä vuoden 2002 tasoa.
- **Keino:** Toteutetaan liikenneympäristön ja liikenneturvallisuustyön toimenpiteitä suunnitelman mukaisesti.
- **Tavoite:** Ajoneuvojen nopeuksien hidastaminen kaupunkialueella.
- **Keino:** Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa autoliikenteen nopeuksien hillitsemiseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- **Tavoite:** Kuopiossa tehdään järjestelmällistä ja suunniteltua liikennekasvatusta, -valitusta ja -tiedotusta yhteistyössä eri hallinnonalojen ja yhteistyökumppaneiden kesken
- **Keino:** Käynnistetään järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö toteuttamalla suunnitelmassa laaditut kasvatuksen, tiedotuksen ja valistuksen toimintasuunnitelmat.
- **Tavoite:** Edistetään liikenteen turvavälineiden käyttöä
- **Keino:** Järjestetään valistusta, kampanjoita ja valvontaa.

4 HALLINTOKUNTIEN JA SIDOSRYHMIEN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖ

4.1 Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyön tavoitteet

Liikennekasvatuksella ja -valistuksella pyritään vaikuttamaan ihmisten käyttäytymiseen liikenneturvallisuutta parantavasti. Liikennekasvatus voidaan rinnastaa tapakasvatukseen – hyviin tapoihin kuuluu asiallisuus, kohteliaisuus ja toisten huomioon ottaminen. Hyvät tavat opitaan jo lapsena ja ne ohjaavat koko eliniän käyttäytymistämme. Liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotustyö jatkuu kaikissa elinkaaren vaiheissa painotuksien vaihdellessa ikäryhmittäin. Lasten kohdalla korostetaan perussääntöjen opettamista liikkumisessa, vanhempien osalta puolestaan heidän antaman esimerkin merkitystä lasten käyttäytymisessä. Ikäihmisten kohdalla merkittäviä asioita puolestaan ovat lääkkeiden ja sairauksien vaikutus liikkumiseen, tiedottaminen senioriautokouluista, apuvälineiden merkitys ja yhteiskunnallisten tukipalvelujen saatavuus.

Kuva 4 Liikennekasvatus, -valistus ja tiedotustyö jatkuu kaikissa elinkaaren vaiheissa.

Liikenneturvallisuustyö mielletään helposti vain poliisille, tekniselle sektorille ja koululle kuuluvaksi työksi. Kuitenkin monet hallintokunnat tekevät jo nykyisin liikennekasvatustyötä merkittävästi. Tarkoituksena ei olekaan vähentää jo tehtävän työn merkitystä tai lopettaa sitä. Tämän suunnitelman tavoitteena on lisätä liikenneturvallisuustyön vaikutuksia kannustamalla hallinnonalojen ja sidosryhmien välistä yhteistyötä.

Asukaskyselyn ja liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa pidettyjen ideaseminaarien perusteella muotoiltiin Kuopion liikennekulttuurin tavoitetila ja liikennekasvatus-, valistus- ja tiedotustyön keskeiset tavoitteet:

LIIKENNEKULTTUURIN JA –KÄYTTÄYTYMISEN TAVOITETILA:

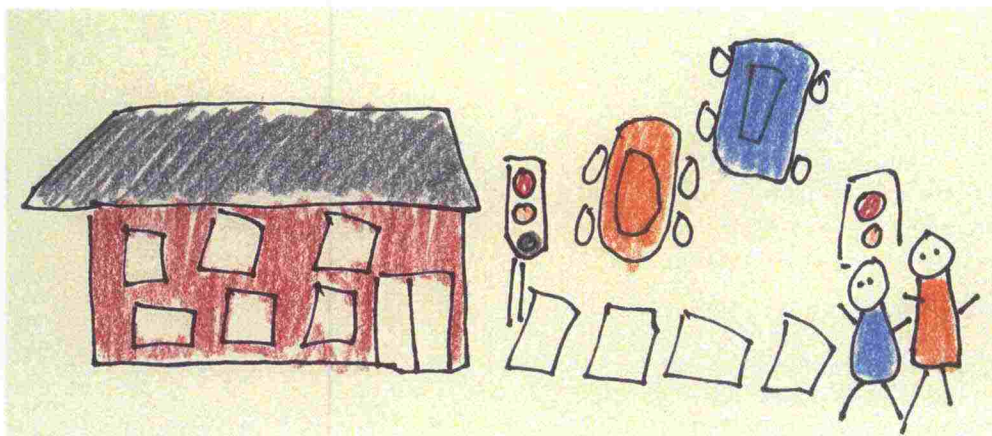
- Jokainen uskaltaa suorittaa päivittäiset matkansa iästä riippumatta
- Kaikilla on mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen
- Hyvä liikenneturvallisuus tuntuu kiireettömältä

KASVATUS-, VALISTUS- JA TIEDOTUSTYÖN PÄÄTAVOITTEET

- Punaisia päin ajaviin vaikuttaminen
- Ylinopeuksien vähentäminen
- Kanssaliikkujien huomioiminen
- Polkupyöräilijöiden liikennekäyttäytyminen

Liikkujaryhmistä turvattomimpina pidettiin lapsia, jalankulkijoita ja pyöräilijöitä. Merkittävimmin koettuun turvallisuuteen vaikuttaa autoilijoiden, nuorten aikuisten ja työikäisten liikennekäyttäytyminen.

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnassa pyritään yhteistyöhön vuosittaisen yhteisten teemojen avulla. Toimenpiteissä on sekä yhteisesti toteutettavia että tietyn ryhmän vastuulla olevia toimenpiteitä. *Vuoden 2005 yhteinen yleisteema on liikennekäyttäytymiseen ja –asenteisiin vaikuttaminen ja erityisteemana on heijastin.* Yhteisten teemojen lisäksi jokaisella hallinnonalalla on muita toimenpiteitä omalle kohderyhmälleen. Esimerkiksi lapsille ja nuorille suunnattu "Liikennesuunnistus"- tapahtuma ja ikääntyneille "Turvallinen liikkuminen"- teemaviikko Vanhusten viikolla.

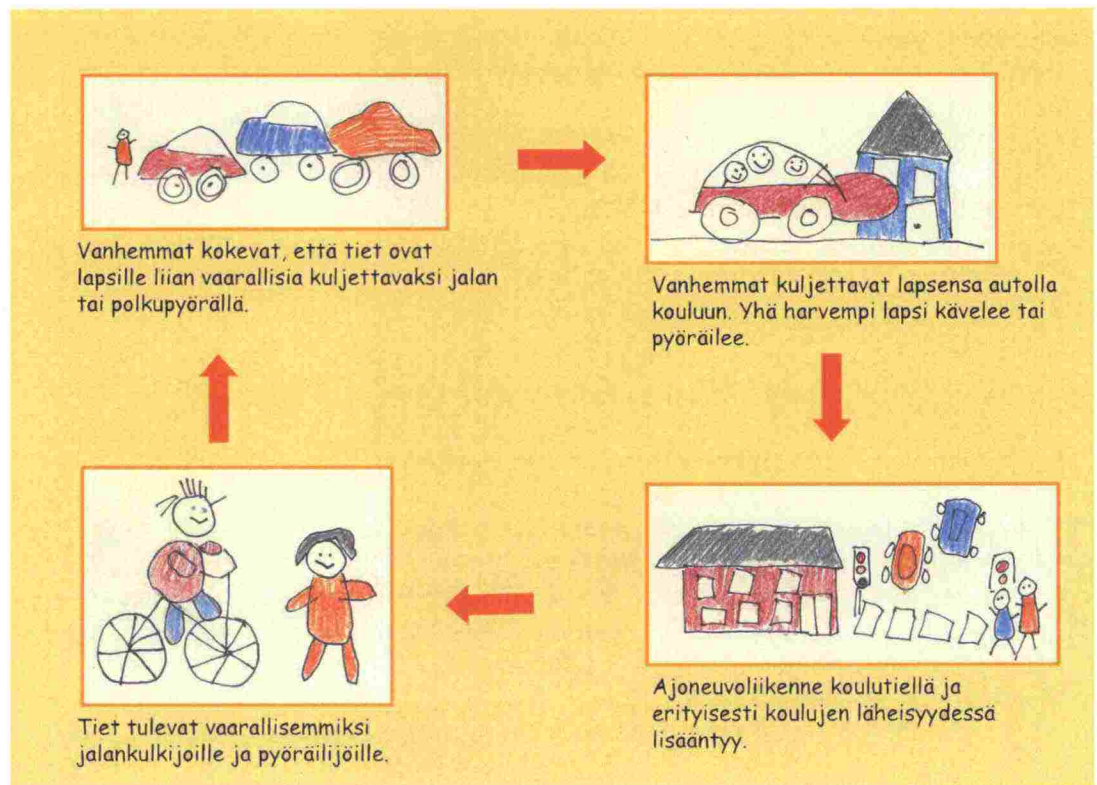
Kuva 5 Lähde: Lasten näkökulma tienpidossa, Tiehallinnon selvityksiä 53/2002

Liikenneturvallisuustyölle asetettujen tavoitteiden toteutumista seuraa Kuopion liikenneturvallisuustyöryhmä.

4.2 Vaikutukset

Liikenneturvallisuustyön vaikutuksia voidaan arvioida määrällisesti esimerkiksi seuraamalla henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähene- mistä. Onnettomuuksien määrää arvioidaan valtakunnalliseen onnettomuus- rekisteriin vietyjen poliisin tietoon tulleiden onnettomuuksien perusteella. Onnettomuuksien vähentyminen ei kuitenkaan kerro koko tilannetta. Rekis- terin ulkopuolelle jäävät kaikki ne onnettomuudet, joita ei ole poliisille ilmoi- tettu. Rekisteröimättömiä onnettomuuksia ovat esimerkiksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kaatumistapaturmat. Kaatumistapaturmia tapahtuu Suo- messa arviolta 70 000 kappaletta vuodessa joten niiden kansantaloudellinen merkitys on suuri. Yhden kaatumistapaturman kustannukset yhteiskunnalle ovat noin 6000 euroa (Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kaatumistapaturmat, Tielaitoksen selvityksiä 48/2000).

Kuopion kaupungin työntekijöille tapahtuu vuositasolla noin 300 työtapatur- maa, joista 40-50 tapahtuu työmatkalla. Työmatkalla tapahtuneiden tapa- turmien syynä on usein kaatuminen tai liukastuminen jalan tai pyörällä kul- jettaessa. Työmatkalla tapahtuneiden tapaturmien aiheuttamat sairaslomat ovat noin 2-3 kertaa pidempiä kuin työaikana tapahtuneiden. Kustannuksil- taan ja vaikutuksiltaan merkittäviä ovat myös ikääntyneille tapahtuvat lonk- kamurtumat, noin 50 lonkkamurtumaa/ vuosi. Liikennekasvatuksen, - valistuksen ja tiedotuksen keinoin voidaan vaikuttaa myös kaatumistapa- turmiin lieventäen tai vähentäen niitä.

Kuva 6

Lasten kuljettamisen noidankehä. Lähde Lasten näkökulma tien- pidossa, Tiehallinnon selvityksiä 53/2002

Lasten omaehtoista ja itsenäistä liikkumisen rajoittamisen merkittävänä tekijänä on vaaralliseksi koettu liikenneympäristö. Tämän seurauksena lapsia kuljetetaan yhä enemmän autolla kouluun ja harrastuksiin, jolloin kävely ja pyöräily kulkumuotoina vähenevät.

Liikenneturvallisuussuunnitelman fyysisten toimenpiteiden tavoitteena on lisätä liikenneympäristön helppokäyttöisyyttä kaikki tienkäyttäjryhmät huomioiden. Esimerkiksi nopeusrajoitusten alentaminen tai hidasteet vähentävät liikenneonnettomuuksien pelkoa ja parantavat tasa-arvoisia liikkumismahdollisuuksia. Liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen avulla parannetaan ihmisten tietämystä liikkumisympäristöstään. Esimerkkeinä ovat lasten liikennekasvatus, ikääntyneille järjestettävät senioriautokoulut ja liukkaan ajon kurssit. Fyysisen liikenneympäristön selkeytyminen ja tienkäyttäjien asenteet parantavat liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä.

Samat toimenpiteet, joita tehdään liikenneturvallisuuden parantamiseksi, parantavat hyvinvointia ja viihtyisyyttä asuinympäristössämme. Hyvinvoinnin ja viihtyisyyden parantumista on vaikeaa mitata määrällisin menetelmin, koska ne perustuvat enemmänkin koettuun liikenneturvallisuuteen. Rahamääräisesti on vaikeaa mitata lasten turvallisia kulkureittejä ja turvallisuuden tunnetta liikkeessä. Liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen avulla voidaan parantaa esimerkiksi ikääntyneiden kotona asumisen edellytyksiä.

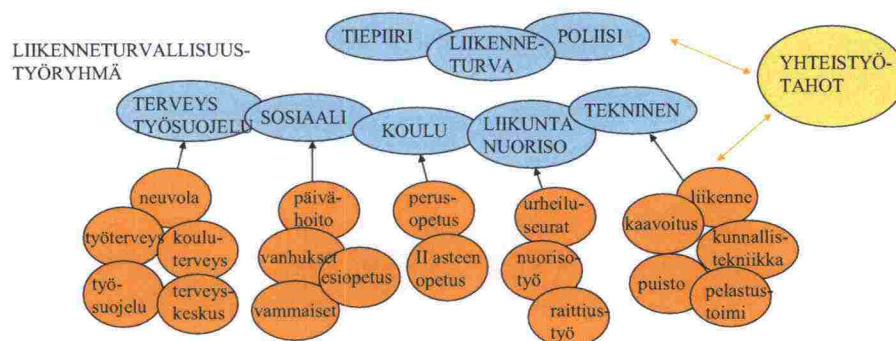
4.3 Liikenneturvallisuustyön organisointi kuntatasolla

Yhtenä liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteena on jäsentää Kuopiossa tehtävää liikenneturvallisuustyötä yhteentoimivaksi kokonaisuudeksi. Liikenneturvallisuuden parantamiseen vaikuttaa kaikkien hallintokuntien ja sidosryhmien toiminta. Parempaan ja vaikuttavampaan lopputulokseen päästään kaikkien tahojen samansuuntaisella toiminnalla. Yhteistyön edistämiseksi perustettiin Kuopion liikenneturvallisuustyöryhmä, joissa eri hallinnonalojen ja asiantuntijatahojen edustajat tapaavat säännöllisesti toisiaan. Muilta osin liikenneturvallisuustyön koordinoinnissa voidaan käyttää organisaatioissa jo olemassa olevia rakenteita.

4.3.1 Liikenneturvallisuustyöryhmä

Liikenneturvallisuustyöryhmän rooli on ennen kaikkea koordinoiva. Liikenneturvallisuustyöryhmän muodostavat hallintokunnittain nimetyt edustajat ja yhteistyötahot. Yhteistyötahoina voivat olla esimerkiksi poliisi, Tiehallinto ja Liikenneturva. Liikenneturvallisuustyöryhmä määrittelee liikenneturvallisuustyön tavoitteet vuosittain edellisvuoden palautteen, kokemusten ja seurannan perusteella. Tavoitteet voivat olla määrällisiä tai toiminnollisia. Tavoitteita tukevien käytännön toimenpiteiden tarkempaa suunnittelua ja toteuttamista voidaan tehdä toimialoittein.

Liikenneturvallisuustyön ulottaminen koko kuntaan

Liikenneturvallisuustyöryhmässä olevat hallintokuntien edustajat toimivat samalla yhdyshenkilöinä työryhmän ja omien hallintokuntiensa välillä. Heidän kautta tavoitteet välittyvät hallintokuntakohtaisiin toimintasuunnitelmiin. Liikenneturvallisuustyölle voidaan määritellä teema, johon keskitytään vuosittain perustoiminnan lisäksi. Vuosittaisten tai kausittaisten teemojen käyttäminen edistää osaltaan eri tahojen välistä yhteistyötä ja lisää liikenneturvallisuustyön näkyvyyttä. Yhteisten teemojen ympärille on helpompi yhdessä organisoida erilaisia tapahtumia ja ajoittaa toteuttaminen tietylle ajankohdalle. Usean tahon toimiessa samanaikaisesti yhteisen teeman ympärillä on toiminta näkyvämpää ja siten myös vaikutuksiltaan tehokkaampaa.

Kuopiossa nimettiin liikenneturvallisuussuunnitelman valmisteluun ryhmä eri hallintokuntien ja yhteistyötahojen edustajista. Jatkossa liikenneturvallisuustyöryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii Ulla-Maija Ruokolainen. Tavoitteena on, että liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu jatkossa 3-4 kertaa vuodessa. Lisäksi toimialakohtaisesti voidaan kokoontua erikseen tai sopia liikenneturvallisuustyöstä esimerkiksi yhteisissä hallinnonala-kohtaisissa tilaisuuksissa.

Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano

Ulla-Maija Ruokolainen,
puheenjohtaja

Koulutuspalvelukeskus

Seija Pasanen

Tekninen toimi

Jorma Kinnunen

Koulutoimi

Timo Oranen

Koulutoimi

Risto Pirinen

Koulutoimi

Heikki Turunen

Koulutoimi

Harri Hakkola

Koulutoimi

Aura Miettinen

Sosiaalitoimi, päivähoito

Tiina Kallio

Sosiaalitoimi, vanhustoimi

Seppo Hirvonen

Työsuojelu

Merja Leppälä

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Mauno Penttilä

Vanhusneuvosto

Osmo Turunen

Pohjois-Savon Pelastuslaitos

Antti Korhonen

Pohjois-Savon Pelastuslaitos

Ilkka Kaarakainen

Pelastusopisto

Tuula Taskinen

Liikenneturva

Tarja Korhonen

Liikenneturva

Ilpo Kortelainen

Kuopion poliisi

Jukka Petelius

KYS, työsuojeluvaltuutettu

Riitta Korhonen

Kuopion Yliopisto,

työsuojeluvaltuutettu

Kari Palojärvi

SKAL Itä-Suomi ry

4.3.2 Liikenneturvallisuustyön painopisteet

Hallintokuntien liikenneturvallisuustyön kehittämiseksi järjestettiin työn yhteydessä kaksi liikenneturvallisuustyön ideaseminaaria ja pienryhmätilaisuuksia. Ideaseminaareissa oli muutamia lyhyitä alustuksia liikenneturvallisuustyön muodoista, tavoitteista ja sisällöstä. Alustusten pitäjät edustivat Kuopion kaupunkia, Tieliikelaitosta ja Liikenneturvaa. Seminaareissa tehtiin ryhmitöitä, joissa pohdittiin mitä tekijöitä hyvä liikenneturvallisuus pitää sisällään liikenneympäristön ja -käyttäytymisen osalta ja mitä vaikutuksia sillä on. Pienryhmätilaisuuksissa käytiin läpi konkreettisesti paikallisista lähtökohdista liikenneturvallisuustyötä, liikenneturvallisuustyön tavoitteita ja muotoja sekä valmisteltiin toimintasuunnitelmia. Koska liikenneturvallisuustyön kehittämisessä pyritään hyödyntämään nykyisiä verkostoja, kartoitettiin tapamisissa nykyisiä, vakiintuneita yhteistyötahoja sekä hallinnonalan henkilöstön kokoontumia ja koulutustilaisuuksia.

4.4 Liikennekasvatuksen, -tiedotuksen ja -valistuksen toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään lisäämään kaikkien kuntalaisten tietoisuutta liikenneturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä.

Liikenneturvallisuustyöryhmän erityiskohteena on työikäisten liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen. Tärkeinä kohderyhminä pidettiin myös lapsia ja ikääntyneitä. Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnassa pyritään yhteistyöhön vuosittaisten yhteisten teemojen avulla. Toimenpiteissä on sekä yhteisesti toteutettavia että tietyn ryhmän vastuulla olevia toimenpiteitä. Vuoden 2005 yhteiseksi yleisteema on liikennekäyttäytymiseen ja -asenteisiin vaikuttaminen ja erityisteemana on heijastin.

Toimintasuunnitelmat kokonaisuudessaan on esitetty liitteissä 4 - 7.

Työikäiset

Työikäisten liikennekäyttäytymiseen ja -asenteisiin vaikuttamista pidettiin erittäin tärkeänä. Työikäiset liikkuvat eniten ja heidän antama mallinsa liikennekäyttäytymisessä vaikuttaa lasten ja nuorten omaksumiin tapoihin. Työikäisille työmatkoilla ja vapaa-aikana tapahtuvat kaatumis- ja liukastumistapaturmat ovat merkittävä kustannuserä (sairaspoissaolot).

Perheellisiin työikäisiin kohdistuvina välillisinä vaikutuskeinoina nähtiin esimerkiksi koulujen ja päiväkotien vanhempainillat ja esimerkiksi yhteisistä liikkumisen pelisäännöistä sopiminen koulun ja kodin välillä. Välittömiä vaikutuskeinoja ovat työpaikkojen kautta tapahtuva liikennevalistus ja -tiedotus. Kuopion kaupungin työsuojeluyksikkö on esimerkiksi jakanut vuoden 2004 keväällä kaikille puistopuolen työntekijöilleen pyöräilykypärät. Myös muita työnantajatahoja voisi kannustaa tukemaan työntekijöiden pyöräilykypärien hankintaa. Työikäisten liikennekäyttäytymiseen voidaan vaikuttaa esimerkiksi järjestämällä työpaikan kautta liukkaan kelin ajoharjoittelua ja ensiapukoulutusta.

Heijastinkampanja

Liikenneturvallisuustyöryhmän yhteisten keskustelujen pohjalta heijastin koettiin merkittävästi kaikenikäisten ja kaikilla kulkumuodoilla liikkuvien turvallisuutta parantavaksi turvavälineeksi. Heijastimen käyttäminen on nykyisellään liian vähäistä saavutettavissa oleviin turvallisuusvaikutuksiin nähden. Heijastinten vähäisen käytön syynä pidettiin asenteita (kaupungissa näkyy muutenkin), heijastinten muotoilua ja tietämättömyyttä. Heijastinkampanja soveltuisi hyvin toteutettavaksi osana "Terve Kuopio"-teemaa.

Kampanjan ideana on tavoittaa ja havahduttaa kaikkia kuopiolaisia heijastimen tärkeyteen. Olennaista kampanjan onnistumiselle on yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa kaikkien asukkaiden tavoittamiseksi. Luonteeltaan heijastinkampanja on pitkäjänteinen käynnistyen Taideakatemia opiskelejoille suunnatulla heijastimen suunnittelukilpailulla. Suunnittelukilpailulla haetaan uusia sovelluksia heijastimen toteuttamiselle ja mahdollisesti Kuopio-heijastimen muodolle. Kampanjan aikana toteutettavia toimenpiteitä

ovat mm heijastindemonstraatiot kouluissa ja päiväkodeissa, heijastinten käyttöasteen seurannat ja tiedottaminen heijastimen vaikutuksista näkyvyyteen. Tavoitteena on myös haastaa työpaikat mukaan kampanjaan.

Vaaranpaikkakartoitukset

Vaaranpaikkakartoitukset esitettiin kaikille yhteisenä toimenpiteenä. Kartoitukset kohdentuvat aina jonkin palvelun tai työpaikan lähiympäristöön. Kartoitusten tekemisestä vastaa kunkin kohteen oma henkilökunta. Kartoitukseen voivat osallistua myös käyttäjäryhmien edustajat (lapset, vanhusneuvosto, eläkeläisjärjestöt jne). Kartoituksen kohteena ovat esimerkiksi piha-alueen turvalliset järjestelyt (huoltoajo, koulukuljetukset, lasten tuominen kouluun), jalankulkuyhteydet parkkialueelta, pyörätelineiden sijainti ja riittävyys, valaistus, hiekoittaminen, lumikasat, suojateiden hyvä näkyvyys (ei ylikorkeita pensaita tms.), aidan korkeus ja portin lukitus (päiväkodeilla). Kartoituksen painopisteet voivat vaihdella kohteesta riippuen. Kartoitettavia kohteita ovat esimerkiksi koulut, päiväkodit, palvelutalot, suuret työpaikat ja terveyskeskukset.

Lapset ja nuoret

Eskari- ja kouluikäisille lapsille ja nuorille yhteisenä tapahtumana on esitetty "Liikennesuunnistus"- tapahtuma. Liikennesuunnistuksen avulla on tavoitteena lisätä liikennetietämystä ja vaikuttaa asenteisiin. Idea perustuu tiedollisiin ja toiminnallisiin rasteihin. Ala-asteikäisten ja eskareiden kohdalla Liikennesuunnistus on tarkoitus toteuttaa koulujen lähiympäristössä. Liikennesuunnistusrata toteutetaan kaikille kouluille jaettavan yhteisen materiaalin avulla – "salkku", joka pitää sisällään esimerkiksi 10 merkittävintä liikennesääntöihin liittyvää kysymystä tai tehtävää. Yläasteikäisten, lukiolaisten ja ammattikoulun opiskelijoille on tarkoituksena toteuttaa Liikennesuunnistus yhdenmukaisesti. Näiden ikäryhmien kohdalla radan suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaisivat nuoret itse. Tapahtuman järjestämisessä voisi olla yhteistyötahoja kuten poliisi, Liikenneturva ja Palo- ja pelastuslaitos.

Kouluikäisten lasten kohdalla liikenneturvallisuustyöryhmä piti tärkeänä kaikkien koulujen yhteisten pelisääntöjen sopimista esimerkiksi kypärän käytöstä koululiikunnassa ja 1-2 luokkalaisten lasten kouluun pyöräilyn rajoittamista. Kouluikäisten lasten liikenneturvallisuutta parannetaan myös yhteisten oppaiden ja käytäntöjen avulla. Esimerkiksi toimenpiteenä on vuonna 2004 ilmestyneen "Koulukuljetus"-oppaan periaatteiden vieminen käytännön tasolle koulukuljettajien koulutustapahtumissa. Vuonna 2005 valmistuu koulumatkoja koskeva opas, joka jaetaan kaikille koululaisille.

Henkilöstön liikenneturvallisuustietämystä lisätään päivähoidon henkilöstölle kevään 2005 aikana järjestettävillä liikenneturvallisuusseminaareilla. Lisäksi heijastinkampanjan yhteydessä toteutetaan lapsiin ja nuoriin kohdistuvia toimenpiteitä.

Kuva 7 Pyöräilijä liikenteessä

Ikääntyneet

Ikääntyneiden liikkumisessa olennaista on omaehtoisen, itsenäisen ja turvallisen liikkumisen tukeminen. Ikääntyneille tapahtuvat liukastumis- ja kaatumistapaturmat ovat usein seurauksiltaan merkittäviä. Ikääntyneelle tapahtuva liukastumistapaturma aiheuttaa usein myöhemmin liikkumisen rajoittumista, mikä heikentää itsenäisen kotona asumisen edellytyksiä. Kaatumisen seurauksena liikuntakyky voi heikentyä pysyvästi ja johtaa jopa lopunikäiseen laitoshoidon tarpeeseen.

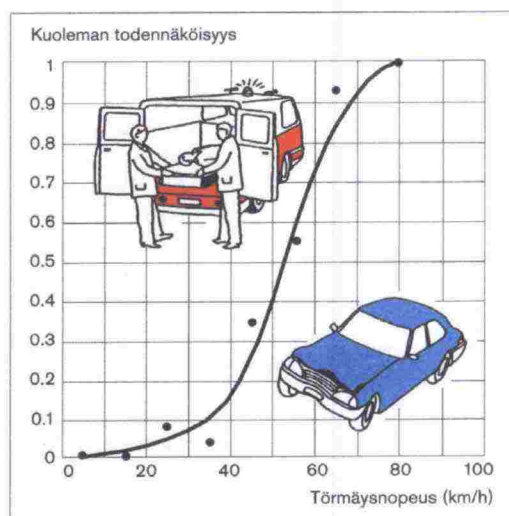
Ikääntyneet tavoitetaan parhaiten ikääntyneille suunnattujen tilaisuuksien ja esimerkiksi kotipalvelun ja kotihoitojen henkilöstön kautta. Vuodelle 2005 toimintasuunnitelmassa on esitetty Vanhusten viikon teemaksi "Turvallinen liikkuminen". Vanhusten viikko on vuosittain järjestettävä, ikääntyneiden jo hyvin tuntema tapahtuma. Teemaviikolla on tarkoituksena järjestää esimerkiksi ikääntyneiden liikkumisen erityispiirteisiin kohdistuvia luentoja ja järjestää kenkien nastroitustilaisuuksia. Välillisesti ikääntyneiden turvalliseen liikkumiseen vaikuttaa palveluliikenteen laajentaminen. Mahdollisuus palveluliikenteen käyttämiseen helpottaa oman auton käytöstä luopumista ja tukee kotona asumisen edellytyksiä. Kotipalvelun henkilöstö on päivittäin tekemisissä ikääntyneiden kanssa, mistä johtuen kotipalvelun henkilöstölle suunnattua koulutusta pidettiin tärkeänä.

Tekninen toimi

Tekninen toimi vastaa ensisijaisesti suunniteltujen liikenneympäristöä parantavien fyysisten toimenpiteiden toteuttamisesta. Olennaista on *tiedottaa* toimenpiteiden toteuttamisen yhteydessä niiden tarkoituksesta ja merkityk-

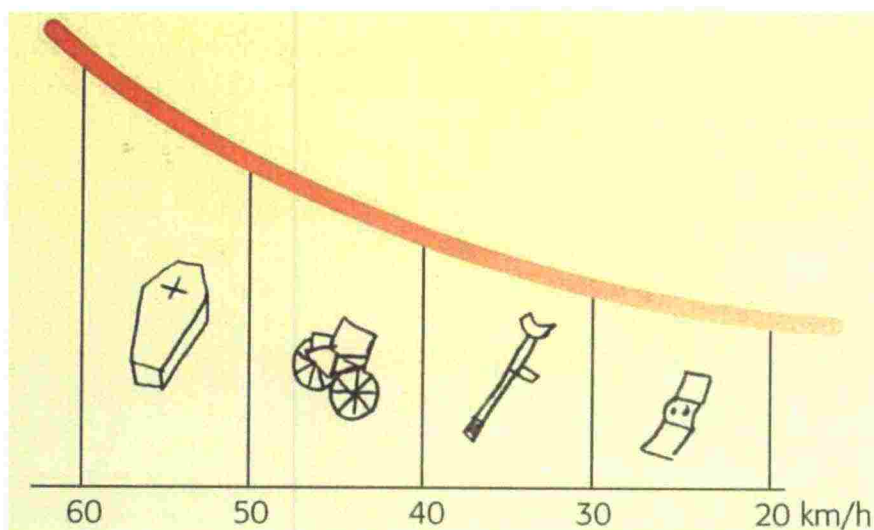

sestä. Esimerkiksi hidasteiden rakentaminen tai nopeusrajoitusten alentaminen voivat autoilijoissa herättää kysymyksiä. Tiedottaminen lisää toimenpiteiden hyväksyttävyyttä ja havahduttaa ihmiset ajattelemaan liikenteessä tekemiään valintoja ja niiden seurauksia.

Kuva 8 Jalankulkijan kuoleman todennäköisyys auton tuntivauhdista riippuen.

Nopeusrajoitusten alentamisen tai hidasteiden toteuttamisen yhteydessä voi esimerkiksi viestittää nopeuden vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen. Kuvassa 11 on esitetty jalankulkijan kuoleman todennäköisyys törmäystilanteessa – auton törmätessä jalankulkijaan 60 km:n tuntivauhdilla, todennäköisesti 7 jalankulkijaa 10:stä kuolee. Sen sijaan auton nopeuden ollessa 40 km/h, todennäköisesti 1,5 jalankulkijaa 10:stä kuolee. Kuvassa 12 on esitetty sama asia onnettomuuden todennäköistä vakavuusastetta apuna käyttäen.

Kuva 9 Jalankulkijan vammavakavuus törmäystilanteessa auton tuntivauhdista riippuen. Lähde: Lasten näkökulman tienpidossa, Tiehallinnon selvityksiä 53/2002

Talvihoito vaikuttaa olennaisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuuteen. Tehokkaalla liukkaudentorjunnalla voidaan vähentää liukastu-

mis- ja kaatumistapaturmia. Osa jalkakäytävien talvihoidosta on kiinteistöjen vastuulla, mikä aiheuttaa hoitotason vaihteluita jalankulkijan näkökulmasta. Puhtaana- ja kunnossapitolaki mahdollistaa jo nykyisin sen, että kaupunki ottaa hoitaakseen asemakaava-alueen jalkakäytävien talvihoidon. Talvihoidon keskittäminen yhdelle vastuutaholle parantaa talvihoidon tasaista laatua ja liikkumisen turvallisuutta. Ikääntyneille talvihoidosta huolehtiminen saattaa muodostua jopa kotona asumisen esteeksi omakotitaloalueilla.

5 SEURANTA JA MITTARIT

Nykytilanneanalyysin ja ongelmakohteiden kartoituksen pohjalta laadittiin tavoitteet ja toimenpiteet Kuopion liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Tavoitteiden toteutumisen seuraaminen on kuitenkin hankalaa ilman käyttökelpoisia arviointityökaluja. Seuraavassa taulukossa on esitetty joitakin mittareita, joita voidaan käyttää seurannan tukena.

LIKENNETURVALLISUUDEN SEURANNAN MITTARIT

Liikenneturvallisuustyön vaikuttavuus

- Liikenteessä kuolleiden määrä
- Liikenteessä vakavasti loukkaantuneiden määrä
- Liikenteen onnettomuuskustannukset

Viestintä-, valvonta ja pelastus

- Liikennekäyttäytymisen seuranta esimerkiksi tempausten- ja teemaviikkojen yhteydessä: turvavöiden, heijastimien ja pyöräilykypäroiden käyttöaste
- Koulut, joissa tehty koululaisten vaaranpaikkakartoitus

Tienpito- ja yhdyskuntarakenne

- Liikenneympäristön parantamissuunnitelmassa esitettyjen turvalliseen käyttäytymiseen ohjaavien sekä onnettomuuksia ehkäisevien ja lieventävien ratkaisujen toteuttaminen

Liikenneturvallisuustoiminnan uudistaminen ja kehittäminen

- Liikenneturvallisuustyöryhmien säännölliset kokoontumiset
- Järjestetyt liikenneturvallisuusaiheiset koulutustilaisuudet, tempaukset jne
- Liikenneturvallisuusasioiden sisällyttäminen henkilöliikenteen (esimerkiksi koulukuljetukset, palvelukuljetukset) osto- ja tilaustoimintaan

Liikenneturvallisuustyön kehittymisen ja suunnitelman toteutumisen seuranta tehdään tämän työn aikana perustetun liikenneturvallisuustyöryhmän toimesta.

6 ENSIMMÄISET ASKELEET JA JATKUVUUS

Liikenneturvallisuuden ongelmat suunnittelualueella koskevat paitsi onnettomuuksien lukumääriä myös koettua liikenneturvallisuutta. Yleinen liikennekurin höltyminen ja piittaamattomuus kanssakulkijoista aiheuttaa turhia vaaratilanteita. Tilanne saattaa johtaa esimerkiksi lasten liikkumisen rajoittamiseen. Arkiliikkumisen väheneminen ja lasten autoriippuvuus vaikuttavat huomattavasti aikuisiän asenteisiin. Koettuun liikenneturvallisuuteen voidaan parhaiten vaikuttaa samanaikaisesti toteutetuilla liikenteellisillä ja liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen toimenpiteillä.

Teknisten toimenpiteiden ajoittamisella voidaan tukea liikenneturvallisuustyölle vuosittain asetettavia tavoitteita. Esimerkiksi jos kasvatustyössä vuosi-teenamana on kevyen liikenteen kadunylityksen turvallisuus ja suojateiden käytön lisääminen, voidaan samanaikaisesti toteutetuilla suojatiejärjestelyillä tuoda asialle näkyvyyttä.

Sitoutuminen

Liikenneturvallisuussuunnitelman valmistuttua tärkeintä on käytännön toiminnan ja toimenpiteiden käyntiin saaminen. Liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotus etenee hallinnon-aloittein ja yhteistyökumppaneittain.

Liikenneturvallisuussuunnitelma (liikenteelliset toimenpiteet + KVT -toimintasuunnitelma) hyväksytään kaupunginhallituksessa. Poliittinen käsittely vahvistaa liikenneturvallisuudelle asetetut tavoitteet osaksi kaupungin tai kunnan laatu- ja tulostavoitteita ja osoittaa työhön tarvittavat resurssit. Tämä korostaa omalta osaltaan liikenneturvallisuustyön painoarvoa.

Viestintä ja tiedotus

Liikenneturvallisuussuunnitelman valmistumisesta on hyvä tiedottaa kuntalaisille esimerkiksi paikallisessa lehdessä ja radiossa. Toimintasuunnitelma tarkistetaan ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Seurannan tulokset käsitellään kunnan organisaatiossa

kuten muutkin toiminnalle asetetut tulostavoitteet. Työn aikana perustettu liikenneturvallisuustyöryhmä on kokoontunut muutamia kertoja työn aikana. Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano on esitetty kappaleessa 4.3.1. Jatkossa ryhmä kokoontuu noin 3-4 kertaa vuodessa. Ensimmäisen kerran liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu helmikuussa 2005 Ulla-Maija Ruokolaisen toimiessa koollekutsujana.

Jatkuvuus

Liikenneturvallisuustyön jatkuvuus Kuopiossa varmistuu poliittisen päätöksenteon annettua liikenneturvallisuussuunnitelmalle hyväksymisensä ja sitoutumisensa. Tämä toteutuu kaupunginvaltuuston hyväksyessä liikenneturvallisuussuunnitelman. Liikenne-ympäristöön kohdistuvat toimenpiteet vaikutuksineen ovat heti todettavissa, kasvatukselliset, asenteisiin kohdistuvat vaikutukset vasta pidemmän ajanjakson kuluessa.

Seuranta

Sidosryhmätyöskentelyn yhteydessä työlle asetettujen tavoitteiden, liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden

sekä liikenneturvallisuustyön toteutumisen seurannan koordinoinniksi valitaan arviointityökalut. Liikenneturvallisuuden kehittymistä seurataan vuosittain liikenneturvallisuustyöryhmässä.

LIITELUETTELO

LIITE 1	Liikenneturvallisuuskyselyn kyselylomake
LIITE 2	Yhteenveto kyselyyn vastanneiden taustatiedoista
LIITE 3	Vastaajien mielipide toimenpiteiden vaikutuksesta liikenneturvallisuuuteen
LIITE 4	Toimintasuunnitelma – päivähoitoikäiset
LIITE 5	Toimintasuunnitelma – kouluikäiset
LIITE 6	Toimintasuunnitelma – työikäiset
LIITE 7	Toimintasuunnitelma - ikääntyneet

1. Arvioi seuraavien toimenpiteiden vaikutusta Kuopion liikenneturvallisuuteen asteikolla 1 - 5 (5 = erittäin hyvä, 4 = hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = huono, 1 = erittäin huono).

	Erittäin hyvä			Erittäin huono	
Nopeusrajoitusten alentaminen					
- asuntokaduilla	5	4	3	2	1
- pääkaduilla	5	4	3	2	1
- pääteillä	5	4	3	2	1
Moottoritien vaihtuvat nopeusrajoitukset	5	4	3	2	1
Ylinopeuksien kameravalvonta	5	4	3	2	1
Päin punaista ajamisen kameravalvonta	5	4	3	2	1
Poliisin ylinopeusvalvonta	5	4	3	2	1
Poliisin alkoholi- ja huumevalvonnan (puhal- luttaminen) lisääminen	5	4	3	2	1
Poliisin ajotapavalvonnan lisääminen	5	4	3	2	1
Hidastetöyssyt tai korotetut suojatiet					
- asuntokaduilla	5	4	3	2	1
- pääkaduilla	5	4	3	2	1
- pääteillä	5	4	3	2	1
Liikennevalojen lisääminen	5	4	3	2	1
Liikenneympyröiden (kiertoliittymä) rakenta- minen	5	4	3	2	1
Kevyen liikenteen väylien lisääminen	5	4	3	2	1
Kevyen liikenteen alikulkujen lisääminen	5	4	3	2	1
Tievalaistuksen lisääminen	5	4	3	2	1
Aurauksen ja muun talvihoidon tehostaminen					
- ajoväylillä	5	4	3	2	1
- kevyen liikenteen väylillä	5	4	3	2	1
Liukkaudentorjunnan tehostaminen					
- ajoväylillä	5	4	3	2	1
- kevyen liikenteen väylillä	5	4	3	2	1
Liikennevalistuksen ja -tiedotuksen lisääminen					
- lapsille	5	4	3	2	1
- nuorille	5	4	3	2	1
- työikäisille	5	4	3	2	1
- ikääntyneille	5	4	3	2	1

LIITE 1

2. Mitkä liikenneympäristön kohteet sinä koet vaaralliseksi tai ongelmalliseksi ja kuinka nii- tä tulisi mielestäsi parantaa?

Kerro ongelmakohteen katuosoite (esimerkiksi Suokatu 2 tai Suokadun ja Puijonkadun risteys) ja mahdollinen parantamistoimenpide, joka mielestäsi parantaisi kohteen liikenneturvallisuutta. Muis-
ta myös kertoa, mikä kyseisessä kohteessa aiheuttaa mielestäsi turvattomuuden tunnetta. Onko
jotain erityisesti kevyelle liikenteelle vaarallisia paikkoja ?

Ongelmakohte (voit tarvittaessa jatkaa kääntöpuolelle)	Ongelman syy / parannusehdotus (voit tarvittaessa jatkaa kääntöpuolelle)
Kohde 1.	Parannusehdotus:
Kohde 2.	Parannusehdotus:
Kohde 3.	Parannusehdotus:
Kohde 4.	Parannusehdotus:
Kohde 5.	Parannusehdotus:
Kohde 6.	Parannusehdotus:

3. Ketkä erityisesti ovat turvattomassa asemassa liikenteessä?

Merkitse (x) kaksi tärkeimmäksi kokemaasi ryhmää.

- ☐ g lapset
- ☐ g koululaiset
- ☐ g nuoret aikuiset
- ☐ g aikuiset
- ☐ g ikäihmiset

- ☐ g jalankulkijat
- ☐ g polkupyöräilijät
- ☐ g autoilijat
- ☐ g muut, mitkä?

4. Mistä turvattomuus johtuu?

---

5. Keiden asenteisiin ja käyttäytymiseen mielestäsi pitäisi vaikuttaa?

Merkitse (x) kaksi tärkeimmäksi kokemaasi ryhmää.

☐ lapset	☐ jalankulkijat
☐ koululaiset	☐ polkupyöräilijät
☐ nuoret aikuiset	☐ autoilijat
☐ aikuiset	☐ muut, mitkä?
☐ ikäihmiset	

6. Muita kommentteja tai terveisiä suunnittelijoille

---

7. Vastaaajan taustatiedot

Asuinpaikka

☐ Keskusta-alue Kuopiossa	☐ Maaseutualue Kuopiossa
☐ Lähiö Kuopiossa	☐ Muu kunta, mikä? _____

Sukupuoli

☐ Nainen	☐ Mies

Ikäryhmä

☐ Alle 15-vuotias	☐ 15 – 25 -vuotias	☐ 25 – 65 -vuotias	☐ Yli 65-vuotias

Miten itse yleensä liikutte esim. työ- ja asiointimatkoillanne? Valitse itsellesi tyypillisimmät kulkutavat.

☐ Kävelen	☐ Henkilöauto kuljettajana	☐ Linja-autolla
☐ Pyörällä	☐ Henkilöauto matkustajana	☐ Muu, mikä ?

Vastaajien kesken arvotaan liikenneturvallisuuteen liittyviä palkintoja. Mikäli haluatte osallistua arvontaan, ilmoittakaa yhteystietonne.**Vastaajan yhteystiedot (vapaaehtoinen):**

Nimi: _____

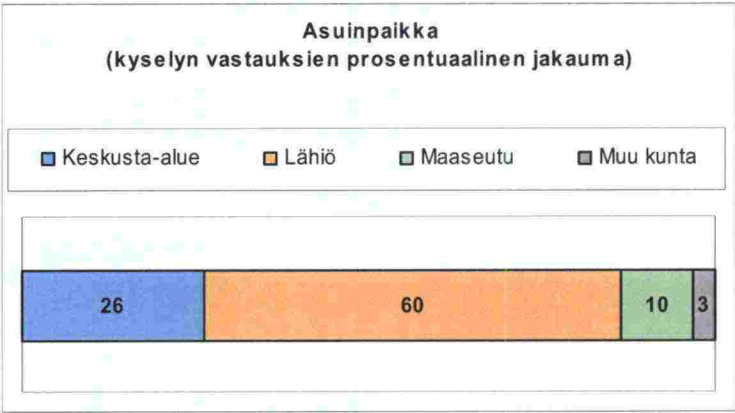
Kotiosoite: _____

Puhelin: _____

KIITOS MIELIPITEESTÄNNE!

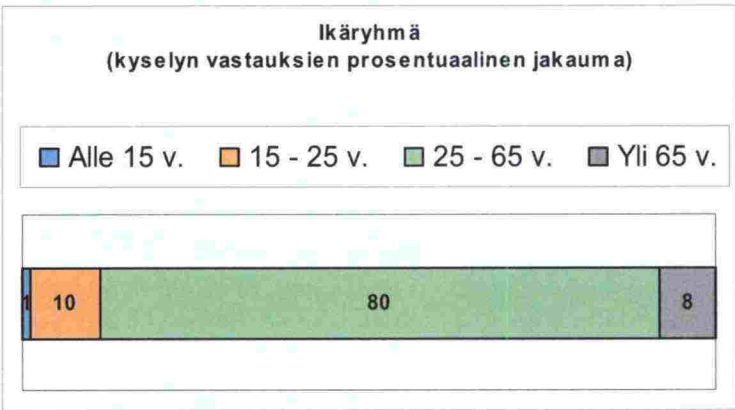
Yhteenveto kyselyyn vastanneiden taustatiedoista

Suurin osa vastaajista, 60 %, asui Kuopion lähiössä.

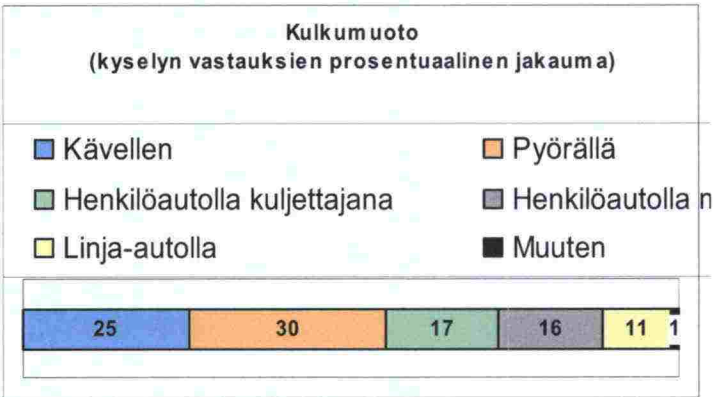
Kuva 2 Kyselyyn vastanneiden asuinpaikka.

Vastanneista 80 % oli 25-65 vuotiaita. Naisia (53 %) oli jonkin verran enemmän kuin miehiä.

Kuva 3 Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

Vastaajien yleisin liikkumismuoto oli polkupyörä (30 %), seuraavaksi yleisin oli jalankulku (25 %).

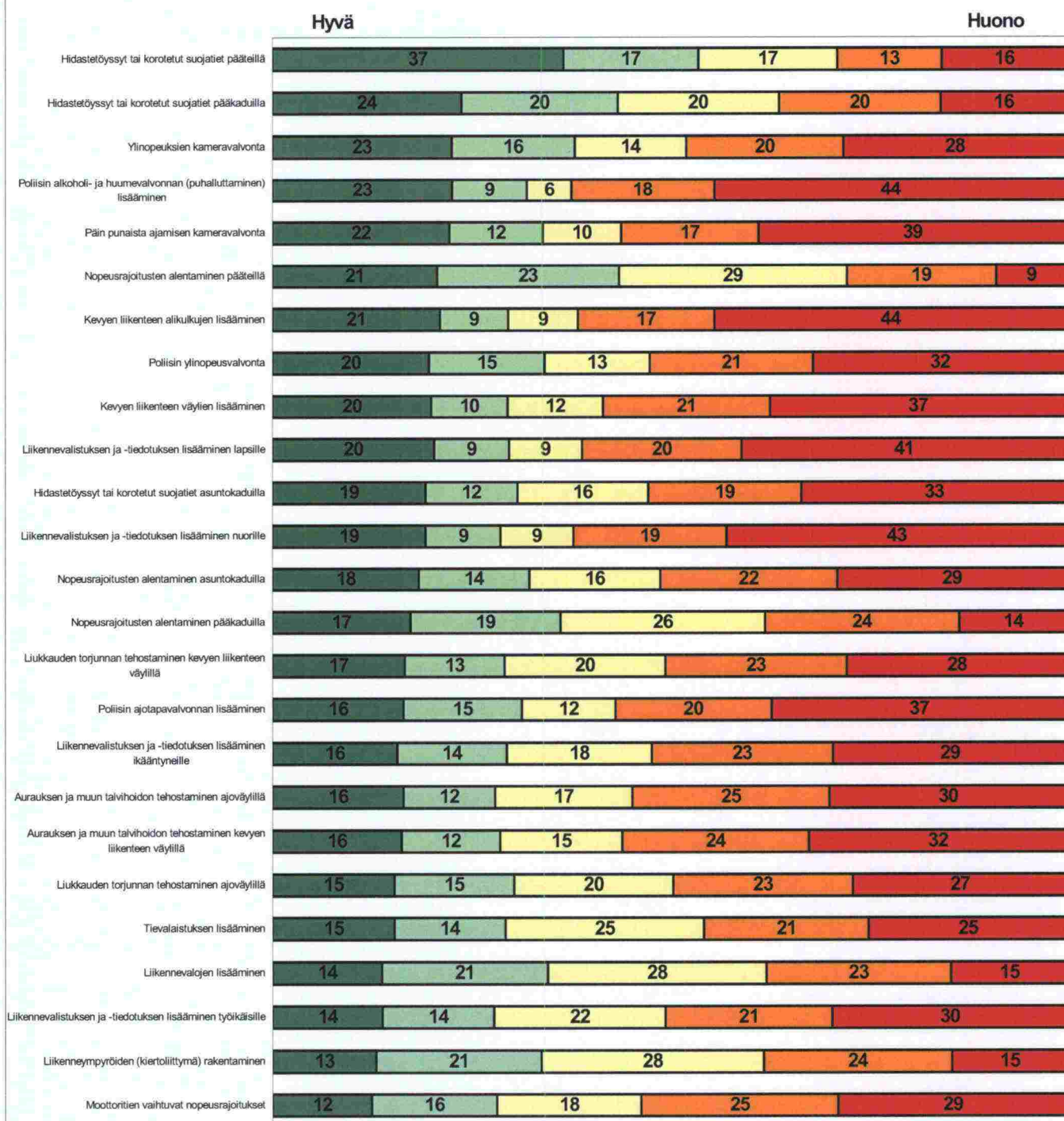

Kuva 4 Kyselyyn vastanneiden kulkumuotojakauma

Vastaajien mielipide toimenpiteiden vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen

Käsitykset toimenpiteiden vaikutuksista liikenneturvallisuuteen (kyselyn vastauksien prosentuaalinen jakauma)

Kuopio	LAPSET Päivähoitoikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA / TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKILO	Toteutumminen
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Osaamisen kehittäminen	Liikenneturvallisuusseminaari päivähoidon henkilöstölle	2005 kevät	Liikenneturva	Päivähoitotoimisto	
	Liikenneturvallisuusseminaari perhepäivähoitajille iltatilaisuutena	2005 kevät	Liikenneturva	Päivähoitotoimisto	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Osaamisen kehittäminen	Turvauutisten tai Liikenneviikun tilaaminen (ilmainen) myös perhepäivähoitajille	2005		Päivähoitotoimisto	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ pyöräilykypärä	Liikenneturvallisuusseminaarissa sovitaan, miten pyöräilykypärän käyttöön kannustetaan esimerkiksi kevään vanhempainilloissa.	2005 kevät	Liikenneturva	Päivähoidon henkilöstö	
	Vanhempainillassa jaettavan liikenneturvallisuusmateriaalin tilaaminen keskitetysti Liikenneturvasta.	2005 kevät		Päivähoitotoimisto	

Kuopio	LAPSET Päivähoitoikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA / TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	Toteutumminen
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastin / huomioliivi	Huomioliivien hankkiminen joka päiväkodille ja perhepäivähoitajille.	2005		Päivähoitotoimisto?	
	Hoitajalla huomioliivit lasten kanssa liikuttaessa.	Jatkuva		Kaikki päivähoitajat	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastin	Heijastimen käytön merkitys, heijastindemonstraatiot, heijastimeen liittyvät askartelut ja väritystehtävät	Joka syksy		Kaikki päivähoitajat	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastinkampanja	Päivähoidon osallistuminen koko liikenneturvallisuustyöryhmän heijastinkampanjaan - sovitaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoontuessa	2005 syksy		Aura Miettinen Liikenneturvallisuus-työryhmän jäsen	

Kuopio	LAPSET Päivähoitoikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA / TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	Toteutumminen
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Turvavyö	Päivähoidon vanhempainilloissa			Päivähoidon henkilöstö	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Liikennesäännöt	Lasten kanssa liikuttaessa opetetaan jalankulkijoiden liikennesääntöjä.	Jatkuva		Kaikki päivähoitajat	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Liikennesäännöt	Mihin ja missä pulkalla voi laskea-lasten kanssa ulkoiltaessa	Talvisin		Kaikki päivähoitajat	
TURVALLINEN KOULUTIE Liikennesäännöt	Eskari-ikäisten vanhemmille jaetaan vanhempainvartin yhteydessä "Jalankulun ja pyöräilyn liikennesäännöt"- vihko yai Koulumatkaopas (kun valmistuu)	Keväisin		Päivähoidon henkilöstö	
	Materiaalin tilaaminen keskitetysti kaikille päiväkodeille	Kevättalvella		Päivähoitotoimisto	

Kuopio	LAPSET Päivähoitoikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA / TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKILÖ	Toteutumminen
TURVALLISUUSTIETÄMYKSEN LISÄÄMINEN LIIKENNESUUNNISTUS	Eskari-ikäisten osallistuminen läheisten ala-asteiden liikennesuunnistusrataan.	2005	Ala-asteet	Päiväkodin henkilökunta	
TURVALLINEN YMPÄRISTÖ	Vaaranpaikkojen kartoitus päiväkotien pihassa ja lähiympäristössä soveltaen Liikenneturvan vaaranpaikkojen kartoitusohjetta	2005		Päiväkodin henkilökunta	

Kuopio	LAPSET Kouluikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	TOTEUTUMINEN
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Osaamisen kehittäminen	Koulukuljettajien koulutus - koulukuljetusoppaan periaatteiden tuntemus	Vuosittain	Koulukuljettajat	Koulukuljetustyöryhmä Ulla-Maija Ruokolainen	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Koulumatkojen turvallisuus	Koulumatkaoppaan laatiminen	2005	Liikenne- turvallisuus- työryhmä	Koulukuljetustyöryhmä Ulla-Maija Ruokolainen	
	Koulumatkaoppaan jakaminen jokaiselle koululaiselle ja eskarille	2005?		Opettajat	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN	Liikennevilkun tilaaminen opettajanhuoneisiin - keskitetty tilaaminen	2005	Koulut	Oppimateriaali- keskus	
TURVALLINEN YMPÄRISTÖ	Vaaranpaikkojen kartoitus koulujen pihassa ja lähiympäristössä soveltaen Liikenneturvan vaaranpaikkojen kartoitusohjetta	2005	Liikenne- turvallisuus- työryhmä	Koulut	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastinkampanja	Osallistuminen koko liikenneturvallisuustyöryhmän heijastinkampanjaan sovitaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoontuessa	2005 syksy	Koulut SKAL / Rahtarit	Liikenneturvallisuus- työryhmän jäsenet koulutoimesta	

Kuopio	LAPSET Kouluikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKILO	TOTEUTUMINEN
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Pelisäännöt	Eka- ja tokaluokkalaiset eivät saa pyöräillä kouluun - kaikille kouluille yhteinen toimintatapa	Jatkuva	Liikenne-turvallisuus-työryhmä	Koulut	
TURVALLISUUS-TIETÄMYKSEN LISÄÄMINEN	Ala-asteen 2. luokkalaisille järjestetään kouluissa polkupyöräilyn ajotesti, jonka yhteydessä poliisi luovuttaa ajokortin"	Vuosittain keväällä	Koulut, Liikenneturva, Poliisi	Ulla-Maija Ruokolainen	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ pyöräilykypärä	Yhteinen toimintatapa kaikille kouluille - kouluaiikana tehtävillä pyöräretkillä kypäräpakko, samoin luistelussa, jääkiekossa	Jatkuva	Liikenne-turvallisuus-työryhmä	Koulut	
TURVALLISUUSTIETÄMYKSEN LISÄÄMINEN	NO HÄTÄ- kampanjan materiaali - 8. luokkalaisille - mm miten toimitaan liikenneonnettomuuksissa - hätäensiapu	Vuosittain tammi-toukokuu	Pelastuslaitos	Koulut	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN	Yläasteikäisille "Menossa mukana"- video Hankitaan oppimateriaalikeskukseen lainattavaksi kouluille	Jatkuva	Oppimateriaali-keskus	Koulut	

Kuopio	LAPSET Kouluikäiset				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	TOTEUTUMINEN
TURVALLISUUSTIETÄMYKSEN LISÄÄMINEN LIIKENNESUUNNISTUS	Ala-asteikäisille "salkun" työstäminen - esimerkiksi 10 olennaisinta liikennesääntöä - toiminnallisia + tietorasteja	2005	Koulut	Liikenneturvallisuus-työryhmän jäsenet koulutoimesta	
	Ala-asteikäisille koulun pihaan ja lähiympäristöön liikennesuunnistusrata	2005	Liikenne-turvallisuus-työryhmän jäsenet koulutoimesta	Koulut	
TURVALLISUUSTIETÄMYKSEN LISÄÄMINEN LIIKENNESUUNNISTUS	Lukion, ammattikoulujen ja yläasteikäisten liikennesuunnitusradan suunnittelu ja toteuttaminen	2005	Liikenne-turvallisuus-työryhmän jäsenet koulutoimesta	Yläasteiden / lukioden / ammattikoulujen oppilaat + opettajat	
	Lukion, ammattikoulujen ja yläasteikäisten osallistuminen liikennesuunnistukseen	2005	Liikenne-turvallisuus-työryhmän jäsenet koulutoimesta	Lukio, yläasteet, ammattikoulu	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA -ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN Liikennesäännöt	Osa autokoulusta mahdollisuus suorittaa lukion kurssina (laillisuusosio)	?	Autokoulut	Lukiot	

Kuopio	TYÖIKÄISET				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	TOTEUTUMINEN
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Pyöräilykypäriä	Pyöräilykypärien hankkiminen työntekijöille - kotipalvelun työntekijät - liikkuvat paljon pyörillä etenkin keskusta-alueella	2005 kohderyhmä vuosittain	Kotihoito	Kuopion kaupungin työsuojeluvaltuutettu	
	Pyöräilykypärien jakamisesta tiedottaminen Esimerkiksi "Jalankulun ja pyöräilyn liikennesääntöjen" jakaminen samassa yhteydessä	2005 kohderyhmä vuosittain	Kotihoito	Kuopion kaupungin työsuojeluvaltuutettu	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastinkampanja	Työpaikkojen osallistuminen koko liikenneturvallisuuustyöryhmän heijastinkampanjaan - sovitaan liikenneturvallisuuustyöryhmän kokoontuessa	2005 syksy		Työsuojeluvaltuutetut	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ pyöräilykypäriä	Päivähoidon vanhempainilloissa kerrotaan turvavyön käytöstä	2005 kevät		Päivähoidon henkilöstö	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Pyöräilykypäriä	Kannustetaan työnantajia tukemaan pyöräilykypärien hankintaa	2005		Työsuojeluvaltuutetut	

Kuopio	TYÖIKÄISET				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	TOTEUTUMINEN
TYÖMATKOJEN LIIKENNETURVALLISUUS Kaatumis- ja liukastumistapaturmat	Turvavälineiden käytöstä tiedottaminen esimerkiksi liukuesteet, jalkineet, heijastin, pyöräilykypärä	Vuodenaikojen mukaan		Työsuojeluvaltuutetut	
	Seurataan työmatkojen liukastumis- ja kaatumistapaturmien määrää & kustannuksia	Jarkuva		Työsuojeluvaltuutetut	
	Työpaikkojen piha-alueiden ja lähiympäristöjen vaaranpaikkojen kartoitus	2005 syksy		Työsuojeluvaltuutetut	
	Piha-alueiden hiekoitus	Jatkuva	Työsuojelu- valtuutetut	Kunnossapidosta vastaavat tahot	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA - ASENTEISIIN VAIKUTTAMINEN	Tiedotetaan työpaikoilla liukkaan kelin ajoradasta ja harjoittelumahdollisuudesta	2005	Liikenneturva	Työsuojeluvaltuutetut	

Kuopio	IKÄÄNTYNEET				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKIÖ	TOTEUTUMINEN
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTESIIN VAIKUTTAMINEN	Vanhusten viikon teemaksi "Turvallinen liikkuminen" - autoillen, jalan ja pyörällä liikkuminen - aiheeseen liittyviä esitelmää esim Liikenneturva, poliisi, lääkäri - liukuesteiden myynti - kenkien nautoittamismahdollisuus - heijastimet	2005 Lokakuu	Liikenneturva Sosiaalitoimi Eläkeläisjärjestöjen yht.työtoimikunta Poliisi Terveystoimi Yritykset Suutarit	Vanhusneuvosto	
OMAEHTOINEN JA ITSENÄINEN LIIKKUMINEN	Vaikuttaminen PALI-liikenteen laajentamiseen	2005		Vanhusneuvosto	
LIIKENNEKÄYTTÄYTYMISEEN JA ASENTESIIN VAIKUTTAMINEN Osaamisen kehittäminen	Liikenneturvallisuuskoulutuksen järjestäminen kotihoidon ja kotipalvelun henkilöstölle (~200 henkilöä) esimerkiksi kahtena iltapäivänä. Teemana sekä työntekijöiden oma liikkuminen että vanhusten liikkuminen.	2005	Liikenneturva	Tiina Kallio Liikenneturvallisuus-työryhmän jäsen, Mirja Jalava, kotihoito, keskusta-alue Kotihoidosta ja vanhuspalveluista vastaavat	
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ pyöräilykypärä	Kotipalvelun henkilöstölle pyöräilykypärien jakaminen. - tiedottaminen pyöräilykypärän merkityksestä - jalankulun ja pyöräilyn liikennesäännöt	2005		Työsuojeluvaltuutetut Kotipalvelusta vastaava	

Kuopio	IKÄÄNTYNEET				
TAVOITE	TOIMINTA/TOIMENPIDE	AJOITUS	YHTEISTYÖ	VASTUU-HENKILO	TOTEUTUMINEN
TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ Heijastinkampanja	Kotihoidon ja kotipalvelun osallistuminen koko liikenneturvallisuustyöryhmän heijastinkampanjaan - sovitaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoontuessa - esimerkiksi kotipalveluhenkilöstö muistuttaa asiakaskäyntien yhteydessä heijastimen käytöstä	2005 syksy	Liikenneturvallisuus työryhmä	Tiina Kallio Liikenneturvallisuus- työryhmän jäsen, Mirja Jalava, kotihoito, keskusta-alue Kotihoidosta ja vanhuspalveluista vastaavat	
TURVALLINEN YMPÄRISTÖ	Vaaranpaikkojen kartoitus (esteettömyyskartoitus) vanhuspalveluiden lähiympäristössä soveltaen Liikenneturvan vaaranpaikkojen kartoitusohjetta.	2005-	Tiina Kallio Tekninen toimi	Palvelutalojen, vanhainkotien yms henkilöstö	

